

Debreceni független Újság

politikai napilap

Vizsgálatot rendelt el a belügyminiszter Debrecen háztartására és fegyelmet Zöld József főjegyző ellen

Egy megdöbbentő belügyminiszteri leírat az ohati bérlet ügye, a Kupás-sikkasztás és a sorompóőrök lopásai folytán megvizsgálandónak rendeli Debrecen város vagyonkezelését — Zöld József ellen fegyelmi, mert aláírt egy javaslatot, amely „meg akarta tévesztetni” a belügyminisztériumot — Óriási megütközést keltett a miniszteri leírat Debrecenben.

Hírön átfelölt általános megdöbbenést keltett Debrecenben az a hír, hogy a belügyminiszter vizsgálatot rendelt el Debrecen város vagyonkezelésére vonatkozólag s egyben Zöld József tb. h. polgármester ellen a fegyelmi eljárást elrendelte. A debreceni lelkében, amelyek az utolsó időkben mesterséges eszközökkel, egy alattomban rejtgetett, de mindinkább nyilvánvalóvá váló cél érdekében egészen felzavartak, természetesen újabb és minden eddigénél nagyobb hullámokat vert föl ez a belügyminiszteri intézkedés, mert amikor mindenki meg van győződve dr. Vásáry István polgármester, Zöld József tb. h. polgármester, de valamennyi munkatársa tisztességéről, másrészt mindenki tudja, hogy itt nem a vagyonkezelés tisztaságáról van szó, hanem ama hajszának egy etapjáról, amelybe a sötétben dolgozó kezek belevontak egy miniszteri intézkedést is.

A miniszteri rendelet egyébként a következő:

127.225/1934. V.

Tárgy: Özv. Vásáry Andrásné ohat-telekházi földhasznóbérlők hasznóbérlőhátrálkának rendezése.

A Szabad királyi város közönségének, Debrecen.

Törvényhatósági bizottsága az 1933. évi július hó 26-án tartott közgyűlésében 283. kgy. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy

özv. Vásáry Andrásné és társai hasznóbérlők 115.243 pengő készpénztartozását 28 pengős búzára alapján 411.583 kgr. búzára változtatja át és megengedi, hogy ez a tartozás 5 évi egyenlő részletben kamatmentesen természetben egyenlíttessék ki.

Az idézett határozatot hivatalból és Kovács József debreceni lakos fellebbezése folytán felülbírálván, a következőkről értesitem a város közönségét:

Özv. Vásáry Andrásné és Társai azzal az érveléssel kérték a készpénzhasznóbérlők visszamenőleg 28 pengős búzára való átváltoztatását, hogy az 1925. év óta három ízben történt ugyan hasznóbérlőrendezés, de ezek a rendezések név szerint hasznóbérlőnék soha nem eredményeztek s így a hasznóbérlők

tama alatt semmiféle engedményben nem részesültek.

A 283/1933. kgy. számú határozattal engedélyezett hasznóbérlérendés indokál három körülményre történik hivatkozás:

- hogy a hasznóbérlők eddig még kedvezményben nem részesültek;
- lemondtak a gazdavédelmi rendeletek esetleges kedvezményeiről;
- lemondtak a várossal szemben támasztott követeléseikről.

A közgyűlési határozat által felhozott indokokkal szemben a következőket állapítom meg:

A hasznóbérlők a város által több ízben részesültek már igen jelentős összegű kivevő engedményekben és kedvezményekben. Ezek közül a következőkre kívánok rámutatni:

Az 593/1925. kgy. számú határozat a szóbanlevő ingatlan bérlőinek az 1924—1925. gazdasági év első negyedévi bérlet elengedte és egyben megengedte, hogy ezen gazdasági év második, harmadik és negyedik negyedére eső, kb. 110.000 pengő kivevő hasznóbérlet a bérleti szerződés még hátralevő negyedéveire elosztassék, miáltal a bérlők igen kedvező feltételű fizetési halasztásban részesültek.

Ugyanezen határozat, valamint a 155/1930. kgy. sz. határozat is megengedték, hogy az akkor 37.97 pengő, illetve 23.82 pengő értékű búzának a métermázsája 28 pengős, illetve 21 pengő 60 filléres egységáron legyen a hasznóbérlők által kiegyenlíthető, majd pedig amikor a búza ára 21 pengő 60 fillér alá esett le, a 12/1931. kgy. sz. határozat alapján a hasznóbérlet már nem pénzben, hanem katasztrális holdanként 125 kg. búzában állapított meg.

A 441/1928. kgy. sz. határozat a 151 kg. holdankénti hasznóbérlő 1926. évi október hó 1-i hatállyal visszamenőleg 125 kg.-ra szállította le azon a jogcímen, hogy a művelési ág szerinti megosztásban az OFB által történt igénybevétel folytán változás állott be.

A 12/1931. kgy., valamint a 279/1931. kgy. sz. határozattal a város közönsége fuvarparitás kedvezményeket, egyéb többleti elengedéseket, további részletfizetési kedvezményt és kamamentességet

nyújtott a bérlőknek.

Mindezen kedvezmények együttes értéke az eredeti hasznóbérlési szerződés kikötéseivel viszonyítottan összesen mintegy 350.000 pengőt jelentenek a város közönsége terhére s ezek a kedvezmények az egyes éveken meghaladták az eredeti hasznóbérlési szerződéssel szemben az 50%-ot és esetenként a 100%-ot is elérték.

A 283/1933. kgy. sz. határozatban kifejezésre juttatott engedmény, ami lényegében körülbelül 70.000 pengő tartozás elengedését jelenti, tulajdonképpen özv. Vásáry Andrásné és Társai részére adósság-elengedés. Ez a határozat joggal kifogásolható egyrészt azért, mert a város a hasznóbérlők közül egy csoportot kiragadva részesít szokatlan kedvezményben, másrészt mert a hasznóbérlőket pontosan fizető bérlőknél jogos felháborodást és jogos elégedetlenséget válthat ki.

Rá kell mutatnom arra is, hogy a gazdavédelmi rendeletek, mint a hasznóbérlés szállítására vonatkozó rendelkezéseknek (6140/1923., 1400/1932. M. E. sz. kormányrendeletek) az a vezető gondolata, hogy a gazdák és hasznóbérlők helyzetén fizetési könnyítésekkel, kamatengedményekkel, illetve hasznóbérlészállítással kell segíteni, nem pedig a fizetési kötelezettségeiket eleget nem tett gazdák felgyülemlett tőkeartozásainak elengedésével.

Minthogy a törvényhatósági bizottság fent idézett határozata elmentésben áll a fentebb kifejtett alapelvekkel is s mert a határozattal engedélyezett szokatlan kedvezmény a város közönségének egyes rétegei előtt könnyen a részrehajlás látszatát is keltheti, a határozatot jóváhagyhatónak nem találtam.

Nem tartom helytállónak a határozat azon indoklását sem, hogy a hasznóbérlők lemondtak a gazdavédelmi rendeletekkel nekik biztosított esetleges kedvezményekről.

A gazdáknak nyújtott kormányrendeleti kedvezmények olyan természetűek ugyanis, hogy az azokról való előzetes lemondásnak joghatálya nincs. Hogy az ilyen lemondás hatálytalan, ezzel az esethez a városnak számolnia kellett

(Folytatása a második oldalon.)

Viharok előtt

Szó nélkül semmi esetre sem lehet elmenni azok mellett az intézkedések mellett, amelyekkel a belügyminiszter az útszéli támadásokat igazolni látszó szencziót csinált Debrecennek. Fegyelmi elrendelése Zöld József főjegyző, tb. polgármesterhelyettes ellen, vizsgálat elrendelése Debrecen város vagyonkezelésére — mindez a belügyminiszternek jogában álló dolog, viszont a közigazgatási jogkör gyakorlásánál sem szabad egy miniszternek szem elől tévesztetni azokat a tanácsokat, amelyekkel az országgló számára a politikai okosság szolgál. Így aztán, ha jogainak gyakorlásánál a miniszter nem veszi tekintetbe a politikai okosság adta tanácsokat, ha a gyakorlati lényege vagy módja nem helyes, jogunk van rá nekünk, szerény polgároknak is, hogy kritika alá vegyük a szorosra vett közigazgatási ténykedéseket, amelynek például a szóban levő fegyelmi és vizsgálat elrendelése.

A két rendelkezés célja szerint a tiszta közéletet szolgálja s ígyképpen nehéz lenne bírálataira szólnunk, hogy ha nem lennének éppen azon az ellenzéki állásponton, amely kötelez bennünket a tiszta közéletnek bírálat által való szolgáltatásra s nem éltünk volna az utóbbi évek során becsületes egyenességgel, néha kíméletlen őszinteséggel a fegyver használatának jogával. De másrészt az időben távolabbi s közeli eseményeknek, a debreceni városi házi gazdálkodás szemtanui is vagyunk s ebből a szemszögből világosan látszik, hogy a szóbanforgó belügyminiszteri intézkedéseknek alapvető hibájuk van: a legutóbbi idők útszéli s ember vadászatnak számító támadásai után azt a látszatot keltik, hogy a debreceni polgármester becsületére törő, tekintélyének lerombolását célzó hájszához a belügyi kormányzat is segédkezett nyújt. Ismételjük: a látszat ez, de a tekintélyek tisztelése mibennünk erősebben él annál, semhogy belemenjünk mégcsak a vizsgálatába is annak, hogy egy miniszter, vagy felelős munkatársai egy ilyen nagy vidéki városban tekintélyromboló tendenciával gyakorolják a minisztérium felügyeleti jogát. Sajnos azonban a látszat ez és a szóbanforgó belügyminiszteri intézkedésekhez oly kevéssé szolgált tanácsal a politikai okosság, hogy a belügyminiszteri rendelkezésben az ohati bérlet, tehát a Vásáry polgármester anyja és testvére bérletének ügye a vizsgálat megindításának okál egy sorba kerül a vígalmi adóellenőr sikkasztásával és a sorompóőrök lopásaival. Olyan brutálisan Vásáry polgármester ellen irányítottnak látszik ez a vágás, hogy maga az eszköz brutalitása a tömegek előtt nem szolgál cáfolatúl a miniszteri rendelkezés Vásáry-ellenes tendenciájának.

Mert a nagy tömegek nem tudják olyan jól, mint éppen a belügyminisztérium, hogy az ohati bérlet ügyére vonatkozóan három városi közgyűlési határozatot a földművelésügyi minisztérium szakvéleményének meghallgatása után éppen a belügyminisztérium hagyott jóvá. A nagy tömegek nem tudják azt, hogy az ohati bérlet bérlői éppen azokat a kedvezményeket kaphatják meg — amennyiben tőlük a mi-

A VEZÉRCIKK FOLYTATÁSA A MÁSODIK OLDALON

Kerékpárosok!

Michelin köpeny P 720
tömlő „2”
Steyr, Waffrad, Puch, Csepel,
Styria kerékpárok részlete is
Keszlernél, Széchenyi u. 1.

A VEZÉRCIKK FOLYTATÁSA AZ ELSŐ OLDALRÓL

nisztérium ezt a lehetőséget el nem zárja —, amit megkaptak a többi városi-földiek bérlői. Azt szintén nem tudják a nagy tömegek, de az aktákból a belügyminisztérium igen jól tudhatta, hogy a földbérletek ügyével egyáltalában nem foglalkozott sohasem a polgármester, sőt a városi közgyűlés elé sem a város tisztviselői terjesztették a javaslatokat, hanem egy ad hoc bizottság, amely a gazdasági lehetetlenülést folytán foglalkozott az összes bérletek ügyével. Azt szintén nem tudják a tömegek, de a belügyminisztérium igen jól tudhatta, hogy a búza magas árának idején kötött földbérleti szerződéseknél a bérlők úgy vették ki a földet, hogy a városnak szabad választása volt: pénzben vagy természetben kívánja-e a bért? A város 28 pengős búzaárát állapította meg, elképzelhető-e hát az, hogy a hatpengős búzaár idején ezek a bérlők továbbra is mázsánként 28 pengőt fizessenek, vagyis ötszörösét az eredeti bérnek?

Sajnos a belügyminisztérium rendelkezése beállítását ezt az ügyet egy sorba állítja a Kupás-féle sikksasztással és a sorompóörök lopásaival és ezzel alkalmat ad arra, hogy egy nemcsak puritán becsületességű, hanem egyébként is pártatlan képességekkel rendelkező polgármester ellen a tájékozatlan tömegekben magát a belügyminisztérium rendelkezést rágalomká alátámasztására használhassák fel, alávaló rágalomkára, amelyektől Debrecenben minden becsületes ember undorodva fordul el. A belügyminisztériumtól ebben a kérdésben Debrecen város közönsége elvárható volna annyi tapintatot, hogy vagy bizalmas rendelkezés által, vagy pedig alias bűncselekményektől elkülönítve rendelkezzen az ohati-bérlet ügyében, mely nem Vásáry polgármesternek, hanem egy olyan debreceni családnak az ügye, amely évszázadok óta foglalkozik földműveléssel és ennek a városnak kitűnő polgárokot adott. Viszont abban a beállításban, amelyben a miniszteri rendelkezés a közvélemény elé hozza, sajnos alkalmat ad arra, hogy nemcsak a polgármesternek, nemcsak annak az évszázados múltú családnak, hanem Debrecen városnak is szegycsere használják fel.

Ami a leírat másik részét illeti, amely Zöld József főjegyző, tb. polgármesterhelyettes ellen fegyelmit rendel el, szintén csak a legnagyobb megdöbbenés keltésére alkalmas. Debrecen főjegyzőjét úgy ismeri minden csak kevésbé is tájékozott debreceni közéleti tényező, mint aki egészen a méltánytalanságig és számszálékosan öntetlenül képviselte mind Debrecen város érdekeit. Több volt benne, mint puritánizmus: ha a város érdekeiről volt szó, a fukarság és rideg érzéketlenség határait súrolta akármilyen intézménnyel szemben, az egyébként szemben pedig túlságosan szigorú volt híres. Az ember elképed, ha a városnak ezt a legodaadóbb szolgáját hallja megvádoltatni azzal, hogy Debrecen érdekeinek kárára próbálta megtevesztetni a belügyminisztériumot. Annival csodálatosabb ez a vád, hogy a Zöld József aláírásával ellátott akta letagadni próbálta volna az ohati bérlőknek adott kedvezményeket, mert emlékeztünk szerint éppen az ennek tárgyában hozott közgyűlési határozat kérte azt is a belügyminisztériumtól, hogy az ohati bérlők ügyében egy év előtt kelt városi közgyűlési határozatot, mely mindezt még jóváhagyatlan volt, szintén hagyja jóvá a belügyminisztérium. Nemcsak hogy nem tagadta le tehát Zöld József a bérlők kedvezményeit, hanem az általa felterjesztett közgyűlési határozat egyenesen megjelölte azt a méltányossági kedvezményt, amely megadott az ohati birtok bérlőinek is éppen úgy, mint a város minden bérlőjének.

Ugy halljuk, az egységspárt tanácskozik azon, hogy politikai kérdésnek, vagy közigazgatási kérdésnek tekintse-e az önműködő belügyminiszteri rendeletet. Szerintünk a kérdés el van döntve magának a rendeletnek a tartalma folytán, amely egy igen elhibázott politika, vagy mondjuk egy politikai melléfogás kézzelfogható bizonyítéka. És ez annál szomorúbb, mert Debrecenben már itt is, ott is suttognak arról, hogy ez a belügyminiszteri rendelet valóban a legutóbbi idők útszéli támadásainak jön segítségére és eszköz akar lenni Vásáry polgármester elűldözésére a polgármesteri székéből, sőt hogy azok, akik a rendelet kieszakozták, a polgármesteren keresztül, vele rokonságban álló igen magas állású személyiségen is akarnak „ütni”. Mi képtelenek tartjuk még a

gyanuját is ennek s éppen ezért megdöbbenve nézzük az elhibázott rendelkezést és annak máris kibontakozó romboló hatását. Megdöbbenésünk annál nagyobb, mert e pillanatban hozzá sem lehet szólni, mi lenne egy ilyen kormányzati hiba helyrehozásának módja, mi lenne az egyéneken elkövetett sérelem jóvátétele annak a vizsgálatnak lefolytatásáig is, amely bizonyosan elégtételt fog szolgáltatni úgy Vásáry István dr. polgármesternek, mint Zöld József főjegyzőnek? Báró Vay László főispán, aki még ily hatalmas válságot aligha élt át debreceni főispánsga alatt, mint amilyenek most e város közléte nekiindult, az egyetlen ember, aki egyéniségénél, magas egyházi és világi rangjánál fogva ebben a kritikus helyzetben megoldást hozni hivatott. Gyors és erélyes vizsgálat, amely el-

len, ismételjük: senki sem tiltakozik, tárgyilagos vizsgálatvezetés — amelyben nem azt kéri a közvélemény, hogy a meggyanusítottakra legyenek tekintettel, hanem azt, hogy ne jusson befolyás ama bizonyos hajszra vezetőinek — az, ami enyhítheti a fenyegető viharokat. Amennyiben mód van rá, Debrecen város ilyen irányban kér segítséget főispánjától, aki igen jól tudja, hogy ennek a városnak nemcsak nagy többsége, hanem igazi értékeinek legjava ragaszkodik polgármesteréhez és azt olyan embernek tartja, akit e nehéz időkben rendeltetésszerűen állított a Gondviselés Debrecen élére. Már pedig arról, amit ennyire meggyőzően érez Debrecen, ezt a várost igen nehéz lebeszélmi akár támadásokkal, akár rendeletek kieszakozásával...

A BELÜGYMINISZTERI VIZSGÁLATRÓL SZÓLÓ CIKK FOLYTATÁSA AZ ELSŐ OLDALRÓL

volna, tehát a megadni kért cca 70,000 pengő kedvezménnyel szemben a város nem tekinthet egyenértékűnek ilyen hatálytalan lemondási nyilatkozatot annál kevésbé, mert a haszonbérleti viszonyból eredő követelések, ha még védett birtokú gazdaadással szemben állanak is fenn, velük szemben minden korlátozás nélkül érvényesíthetők.

Amit a haszonbérlet állítólagos kárkövetelésére nézve a határozat előad, az nem fogadható el, mert amint a kiküldött bizottság jelentésében is rámutat,

a haszonbérlet ide vonatkozó igényeinek egy részét jóakarátúan méltányosnak lehet tekinteni,

de rámutat arra is, hogy a polgármester azokat részben már teljesítette is.

De mindezek felül nem hagyhattam jóvá a határozatot a város súlyos háztartási helyzetére való figyelemmel sem. A szóban levő határozat végrehajtásával ugyanis a város közönségét hozzávetőleg 70,000 pengő károsodás érné, mert miként már jeleztem, a jelen esetben nem az eredetileg pénzben kikötött bérfizetési kötelezettségnek büzáértékre való átalakításából, hanem egy már eltelt bérleti időszakban esedékessé vált haszonbérlet engedéséről van szó. A város közönségének azt az elhatározását tehát, hogy ismételtén nagymérvű kedvezményben kívánja részesíteni az említett haszonbérletet,

helytelenítem s az ily irányú javaslat előterjesztéséből azt következtetem — aminek több ízben már kifejezést is adtam —, hogy a város vezetőségének eljárása a fokozott mértékű gondos előrelátás és célirányos gazdálkodás követelményei szempontjából joggal kifogásolható,

ami nem csak a város vagyonszelőveléi hatósága, hanem a város polgársága körében is aggodalomra adhat okot.

Az adott esetben, továbbá az utóbbi időben a borfogasztási adó és a vígalmadó kezelése körüli visszaélésekből kifolyólag is

szükségesnek tartom a város vagyonszelővelésének és számvitelének, valamint a város által felvett külföldi kölcsönök felhasználásának, továbbá a város üzemeinek, végül a Városi Társaság és Hitelintézet működésének a helyszínen való megvizsgálását.

Ez okból az 1927. évi V-ik t.-c. 48. §-a alapján

a szóban levő vizsgálatot egyidejűleg külön elrendeltem.

A felelős tisztviselőkkel szemben az esetleg szükségesnek mutatkozó intézkedéseket a lefolytatandó vizsgálat eredményéhez képest fogom megtenni.

Végül nem hagyhatom szó nélkül azt a körülményt, hogy a 283/1933. kgy. számú

határozat ellen benyújtott fellebbezésben előadottakra is kiterjeszkedő 25.229/1933. számú polgármesteri felterjesztés azt tartalmazza, hogy özv. Vásáry Andrásné és Társai haszonbérletük eddig semmiféle külön kedvezményben nem részesültek.

Miként fentebb már megállapítottam,

ez a beállítás a tényeknek egyáltalán nem felel meg s miután az a felügyeleti hatóság megtevesztésére irányuló szándékot teljes egészében kimeríti, a szóbanforgó felterjesztést aláíró dr. Zöld József h. polgármester ellen a fegyelmi eljárást az 1929. évi XXX. t.-c. 78. § 1. bekezdés 1. pontja alapján elrendelem és annak lefolytatásával Szabolcs és Ung közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék közigazgatási bizottságát bízom meg.

Budapest, 1934. évi április hó 12-én.

Vitéz dr. Keresztes-Fischer Ferenc.

A miniszteri rendelet — ismételjük — általános megdöbbenést keltett, de nemcsak a lakosság körében, hanem a város-

Az ohattelekházi haszonbérlet a fegyelmiről és vizsgálatról

A haszonbérlet ügyével kapcsolatban egyébként a Független Újság munkatársa felkereste a haszonbérlet társaság tagjait, akik közül Vásáry József felsőházi tag, az egyik részbérlő ezeket mondta:

— Magam is meglepetéssel értesültem arról, hogy a belügyminiszter úr Zöld József városi főjegyző úr ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el azért, mert a haszonbérlet ügyek rendezésénél nem védte volna meg kellőképpen a város érdekeit. Tragikomikusnak tartom, hogy éppen Zöld József urat vonják fegyelmi alá, aki ellen az összes városi bérlőknek és köztük nekünk is az volt a kifogásunk, hogy a katasztrofális mezőgazdasági állapotok által szükségessé vált tárgyalásoknál

mindig éreztette velünk a gazdaságilag erősebb félnek, a városnak a hatalmát és még a bérlők jogos követeléseit sokszor nem vette fi-

Az egységspárt állásfoglalása a miniszteri leírat ügyében

A vizsgálatot elrendelő belügyminiszteri leírat ügyében a Nemzeti Egység Párt vezetősége fél 7 órakor értekezletet tartott báró Vay László főispán elnökletével. Az értekezleten részt vettek: Dr. Hadházy Zsigmond ny. főispán, dr. Ruffly Vargha Kálmán elnök, Balogh István, dr. Tunyoghy Szűcs Géza, dr. Rácz Sándor kerületi elnök, dr. Balogh Gyula, dr. Debreczeni Barna, dr. Gergely Jenő, Hegedűs Jenő, Farkas Gyula, Kertész

gyeembe előterjesztéseknél.

— Miután az ohat-telekházi városi birtokot már régebbi idő óta én és gazdálkodással foglalkozó testvéreim béreljük, mint évszázadok óta gazdálkodással foglalkozó család tagjai, egyelőre csak annyit kívánok a nyilvánosság számára közölni, hogy

kaptunk ugyan látszólagos engedményeket, azonban mindenkor miniszteri jóváhagyással.

Ezek az engedmények azonban csak látszólagosak voltak, mert ugyanakkor mindig olyan terhek viselését kényszerítették reánk, amely terheket szerződés értelmében mi vállalni kötelesek nem lettünk volna.

— Különbön is nyugodtan várjuk igazunk tudatában, hogy az elrendelt vizsgálat mindezt tisztázza fogja.

István, dr. Kölcsei Sándor, dr. Nagy István, Pethő Lajos, Steinfeld István, dr. Radó Rezső, dr. Tervey Tamás, Ungár Jenő, Versényi Tibor és vitéz Kolosvári Borcsa Mihály törvényhatósági bizottsági titkár.

A leírat ismertetése után dr. Vay László biztosította a pártvezetőséget a vizsgálat gyors és tárgyilagos lefolytatásáról. Ezután Versényi Tibor, dr. Rácz Sándor, Debreczeni Jenő, Hegedűs Jenő, dr. Gergely Jenő, Debreczeni Barna, Ungár Jenő, dr. Radó Rezső, dr. Tunyoghy Szűcs Géza és vitéz Kolosvári Borcsa Mihály szóaltak fel egyhangú kifejezést adván a pártvezetőség véleményének, melynek értelmében a párt többsége minden politikai szemponttól mentesen tudomásul veszi a miniszter rendelkezését. Továbbá állást foglal a teljesen objektív vizsgálat, a személyes ellentétek és hajszák kiküszöbölése, valamint a közönség nyugalmanak megzavarására irá-

VIGSZINHÁZ MA UTOLJÁRA A LEGIZGALMASABB FIMDRÁMA AZ ESZKIMÓ

az Északi Sark „Trader Horn”-ja

Előadások 5-7-9. Az első előadás on mérsékelt helyárak.

MÁR CSAK 6 NAPIG!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRUSÍTÁS

BLUMENSTEIN VILMOS, Piac u. 14. szám.

nyuló minden ténykedés megszüntetésével. Az értekezlet este fél 9-kor ért véget.

Két öngyilkosság

Egy H. G. nevű fiatal korú leány szerelmi bánatában marólluggal megmérgezte magát. Állapota súlyos. — Ugyancsak öngyilkossági kísérletet követett el néhány aszpirinnel egy fiatal korú diák is, de lehet, hogy csupán tévedésből vette be az aszpirintablettákat. A mentők gyomormosást alkalmaztak, majd lakására vitték.

NEM JELENT MEG A TÁRGYALÁSON A DEBRECENI ZEILEIS

Dr. B a r c z a Sándor orvos, akiket — mint megirtuk — tárgyalását bétífőre tüzte ki a törvényszék, nem jelent meg a bíróság előtt, hanem orvosi bizonyítvánnyal mentette ki magát. Az érdekes „Zeileis” féle eset tárgyalását így kénytelen volt a törvényszék elnapolni.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 23-án, hétfőn a következő bejelentések történtek:

Születések: Elek István kubikos, fiú; Sándor Demjén András megyei altiszt, fiú; Béla László Sándor földmunkás, fiú; István. Kolozsi László tanító, leány; Agnes, Sándor Imre Máv. pályőr, fiú; Ferenc. Beke Imre béres, fiú; Imre. Sárkány Sándor majoros (iker), fiú; István és Ferenc. Piskóty Ferenc városi tb. főmérnök, leány; Mária. Arany János villamos kalauz, leány; Éva. Berecz Lajos tímár, fiú; Gábor. Fodor Ferenc főtűzmester, fiú; Ferenc. Pásti István mezőőr, fiú; Imre és 1 törvénytelen újszülött.

Eljegyzések: Szilágyi Barna—Balogh Erzsébet. Feldheim Sándor—Zinner Gizella. Albecz Vendel—Fórián Zsuzsanna.

Halálozások: Csatai József ref. 34 éves. Bellelő 513. Lókodi István ref. 58 éves. Zádor u. 3. Földes Nagy László ref. 5 éves, Budapest, Váci u. 12. Nagy János ref. 71 éves, Kishegyesi út 40. Czékány Béláné Rickl Janka r. kath. 46 éves, Mikepércsi út 7.

A BORADÓCSALÁS HÁROM LETARTÓZTATOTTJÁT KAUCIÓ ELLENÉBEN SZABADLÁBRA HELYEZTÉK

A boradócsalási ügyből kifolyólag letartóztatott vádlottak közül tegnap két sorompóór, Bodolai Balu Sándor és Nagy Sándor letették az 500 pengő óvadékot és elhagyták a fogházat. Velük egyidejűleg ugyancsak szabadlábra helyezték Rosenberg Emánuel szeszügnököt is 3000 pengő óvadék ellenében. Értesülésünk szerint a még fogságban levő két sorompóór is pár napon belül leteszi a kívánt óvadékot és kiszabadul.

A FÜGGETLEN UJSÁG hirdetései mindig eredményesek!

Balás üzletigazgató istenhozzádjá Debrecennek

B a l á s Károly üzletigazgató, akit oly nagy szeretettel vett körül Debrecen közönsége, a következő búcsúsorok közlésére kért fel bennünket:

A tényleges szolgálatból való kilépéssel kapcsolatban családi körülmények miatt Debrecenből el kell költöznöm.

Fájó szívvel hagyom itt ezt a gyönyörű fejlődő várost s különösen azt a sok jó embert, kedves barátot, akiket debreceni működésem alatt megismerni, tisztelni és megszeretni szerencsém volt.

Midőn 11 évvel ezelőtt Debrecenbe hozott a Gondviselés keze, itt érdemen felül olyan kedves és szíves fogadtatásra találtam, amit elfelejteni nem fogok soha.

Mindazok, akikkel megismerkedni szerencsém volt, olyan jók voltak hozzám, hogy az arra való visszaemlékezés örök

és elszakíthatatlan kapcsolatot teremt köztem és Debrecen között.

Sajnos, az idő rövidsége nem ad nekem lehetőséget, hogy összes kedves jó ismerőseimtől és barátaimtól személyesen búcsút vehessek.

Ezen az uton tolmácsolom tehát nekik irántam tanúsított jóságukért és barátságukért soha el nem múló hálás köszönetemet és biztosítom mindnyájukat, hogy irántuk érzett tisztelem és szeretetem, amíg csak élek, élni fog szívemben.

A jó Isten árássa reájuk és családjaikra áldását és kérem, tartsanak meg engem jó emlékezetükben.

Debrecen, 1934. április hó 23.

Balás Károly
máv. üzletigazgató.

Márton kérdőre is vonta az ügybuzgó férfiút, aki neki is az ismert, megható rablóhistoriát tárlta fel. A hentes azonban nem bizonyult hiszékenynek és rendőrért kiáltott az ablakon át. Az ablak alatt erre két sötét alak jelent meg, akik vasbotot verve a járdához, rendőri kardcsörgést imitáltak. És biztatták a henteset, hogy csak küldje ki a gazembert, majd ők leigazoltatják. Végre megérkezett az igazi rendőr is, akinek láttára az ál-közrendészeti közeg kámforrá vált és Takács bekerült a rendőri fogdába, hogy a törvényszék előtt feleljen ezért az éjjeli kalandért. A törvényszék nem fogadta el a rablóhistoriával való védekezést és a jeles férfiút egy hónapi fogháza ítélté. Az ítélet jogerős.

KUPÁS BOLOND VAGY ÉPESZŰ?

A tábla vádtaácsa elrendelte, hogy a Kupás elmeállapota megvizsgálásának eredményét dr. Somogyi István, a nagykállói elmegyógyintézet főorvosa, mint ellenőrző szakértő, vizsgálja felül. A multkor megejtett vizsgálat ugyanis teljesen beszámíthatónak nyilvánította a sikasztó számtisztet.

Gabányi posztó-üzlet olcsó árai: Debrecen szencziója Piac-u. 1.

Takács péksegéd szebben mesélt, mint Andersen, de a bíróság megis egy hónapi fogházat húzott rá betöréses lopás kísérletéért

Fantasztikus mesét adott elő hétfőn a törvényszék egyesbírósa előtt Takács Ferenc debreceni péksegéd, akit betöréses lopás kísérletének vétségével vádoltak. Takács ugyanis ez év április 17-én bemászott Márton Sándor debreceni hentes udvarára, majd a lakásba is behatolt, nyilvánvalóan lopási szándékkal. A vádlott a tárgyaláson kijelentette, hogy a kérdéses estén egy debreceni kocsmában tartózkodott. Itt figyelmes lett két ismeretlen ember beszélgetésére, akiknek szavaiból azt vette ki, hogy

valakit ki akarnak rabolni. A törvénytisztelő és bátor péksegéd erre a távozó relytélyes férfiak nyomába szegődött, akik állítólag Márton hentes házába tüntek el. A kötelességtudó péksegéd bemászott a kerítésen, majd egy kamrába jutott, ahol a hentes két tanulója aludt. Ezeknek nagy páthosszal megmagyarázta, micsoda veszedelem feyegeti gazdájuk házat és a legnagyobb csendre intette őket. A két tanuló hallgatott is egy darabig, végül azonban mégis jónak látták, hogy szóljanak a gazdának.

— Áldott állapotban levő nő, új anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és híg ürülést, úgyszintén rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyászat főképviseleti a Ferenc József vize; igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták.

Megalakult a Tiszántúli Teniszkerület

A Magyar Országos Lawn Tennis Szövetség tiszántúli kerülete hosszasan szünetelés után újra megalakult. Az alakuló ülés vasárnap volt. Budapestről Szemethy Béla, a Tenisz Szövetség titkára jelent meg. Az alakuló közgyűlés elnöknek egyhangulag báró Vay Miklós országgyűlési képviselőt, az országos hírvizsájtékost választotta meg. Alelnökök lettek: dr. Nádányi János főszerkesztő Berettyóújfalun, dr. Diczig Alajos Debrecen és Rézler Gábor főjegyző Kisvárdán. Kerületi előadó Tamássy László főszerkesztő, pénztáros Baffi Dezső. Az intézőbizottság tagjai: dr. Sajó László ügyvéd, Halmy Endre tanár, Nyiri István Berettyóújfalun, Virtschauer Zoltán igazgató Kisvárdán, Pásztor László dr. Nyiregyháza, Madarassy István, dr. Vargha Gyula Kisvárdán, dr. Csukás László Hajdúnánás, vitéz Tóth Ferenc mérnök, dr. Sembery M. Hajdúböszörmény.

A Tiszántúli Teniszkerület most intenzív munkába fog és bizonyára felendül a teniszsport a Tiszántúlon is. Még májusban megrendezi a kerületi csapatbajnokságot is a kerület.

2 óriási film reprise:

1. A magyar világsiker:

Pardon tévedtem

vidám történet egy pajkos magyar kislányról.

Főszerepben: GAÁL FRANCISKA
PAUL HÖRBIKER
SZÓKE SZAKALL

2.

MELLÉK UCCA

a mai modern házasságok tükré.

Főszerepben: IRÉNE DUNNE — JOHN BOLES.
MINDKÉT FILM EGY ELŐADÁSBAN!

A filmek kezdődnek: 5, egynegyed 7, háromnegyed 8 és 9 órakor.

AZ 5 ÓRAI ELŐADÁS MÉRSÉKELT HELYÁRAKKAL !!

AZ **URÁNYIÁBAN!**

Háztartási alkalmazottat?

keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

Ideálisan olcsók
AUSPITZ
festékáruházai
CSAPO U. 16. — PIAC U. 83.

Az Ady Társaság
szombati irodalmi estjén
vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre,
Szabó Lőrinc és Zilahy Lajos
szerepelnek

Az Ady Társaság vendégül látja a magyar szellemi élet három kimagasló vezéralakját, vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endrét, Szabó Lőrincet és Zilahy Lajost. Az előző esték arányaihoz méltó lesz az az irodalmi est, amelyet április 28-án, szombaton este 8 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében rendez meg a társaság a fentnevezett kiváló vendégek részvételével, akiket kívül Ady Lajos, Kertész Dániel és a városi zenekara vegyeskara tesz ki teljessé a műsort.

A nagyszabású irodalmi est filiéres belépti jegyekkel hallgatható meg, amelyek már kaphatók az Arany Bika halljában. Számozott ülőhelyek I—VIII, sorig 50 fillér IX—XXVI, sorig 20 filléres áron kaphatók. Négy személyes páholy 2 pengő. Az Ady Társaság tagjai tagsági jegyük felmutatása mellett ingyen belépőt kapnak az est pénztáránál szombaton este.

ÖSSZETÖRT DUHÉBEN KÉT ABLAKTÁBLÁT, MERT VÉLET- LENÜL BELEÜTÖTTE A FEJÉT

Egy ismeretlen férfi haladt vasárnap délután a Jókai utcán. Amikor a 16. számú ház elé ért, nem vette észre, hogy a meglehetősen alacsonyan levő ablaktábla a fejére esett és alaposan belevágta fejét. Emiatt annyira megrege jött az ismeretlen, hogy villámgyorsan kirántotta a két ablaktáblát és pozdorjává törte a ráját az üveggel együtt. Azután elrohant.

Veres István nyugalmazott csendőrmester lakásának ablakaival történt a fenti említett kis malőr. A csendőrmester azonban nem nyugodott bele az ablak sorsába, a rendőrségre ment és feljelentést tett az ingerült természetű ember ellen, akit most keresnek a hatóságok.

Hófehérke lesz a Csokonai- színház gyermektársulatának következő műsora

A Csokonai-színház gyermektársulata, amely húsvétkor mutatkozott be szenzációsan nagy és forró sikert aratva és amely a múlt hét keddjén ismételte meg a „Hamupipőke” nagyszerű előadását, most újabb darabokra készül. A soronkövetkező újdonság a „Hófehérke” lesz, amelynek a szövegét P. Abraham, a jeles író írta, zenéjét pedig a „Hamupipőke” zeneszerzője Pálmás Olivér szerezte. Az előkészületekkel kapcsolatban a Gyermek Színház igazgatósága terve vette a társulatnak néhány ponton való megerősítését, elhatározta, hogy a társulat minden egyes tagját a legalkalmasabb, legnagyobb tudású és ügyességű gyermekekből szedi össze. Ehhez a teljes állandó társulathoz az igazgatóságnál még szüksége van néhány igen ügyes gyermekre, ezért ezúttal hív fel minden olyan szülőt, aki gyermekében tehetséget lát, hogy keresse fel kedder és szerdán délután 3 órakor az Uránia mozgóban, a szükséges kipróbálás megajtása végett.

A felhívás kapcsán tehát ismét alkalom nyílik olyan tehetséges gyermekeknek a jelentkezésére, akik valamilyen okból lemaradtak, nyomtatékosan kéri ezért az igazgatóság az ilyen tehetséges gyermekek szüleit, hogy ez az alkalom semmi körülmények között ne mulasszák el, mert ezzel egyformán nagy örömet okozhatnak megfelelés esetén gyermeküknek és önmaguknak

Náci-bomba Salzburgban

Fey alkancellárt akar- ták felrobbantani

Bécs, április 23. Az utóbbi időben a vidéken szemelláthatólag megerősödött a nemzeti szocialisták tevékenysége. Míg a grazi mezőgazdasági pénztár igazgatójának háza ellen elkövetett merénylet sikertelen maradt, addig Salzburgban egy bombamerénylet súlyosabb következményeket vont maga után. Salzburgi magánjelentések szerint az ünnepi játékok házában tartott Heimwehr-gyűlésen Lahr Heimwehr-ve-

zető beszéde alatt a színpadon bomba robbant fel, amelyet nyilván virágok között csempészték oda. Több Heimwehr-tag és rendező égési sebet szenvedett. A bomba este 9.15 órára volt beállítva. A vezetők lélekjelenléte megakadályozta a pánik kitörését. A gyűlésen Fey alkancellárnak kellett volna beszédet mondani, de Lahr Heimwehr-vezetővel helyettesítette magát.

Ön is bizalommal cserélheti kopot, ócska ruháját divatos gyapjuszövetre **RUHACSERÉBEN, Sas ucca 4. szám.**
Ujdonságok állandóan érkeznek!

130 munkás pusztult el a boszniai halálbányában

Belgrád, április 23. Szörnyű szerencsétlenség történt vasárnap délután a Szarajevo közelében levő szenicei állami kőszénbányában. Bányalégrobbanás következtében a főtárna beomlott és maga alá temette az ott dolgozó munkások nagy részét. Hétfő délig 52 holttestet hoztak ki a bányából, 91 bányász megmenekült, azonban ezeknek a nagyrésze is súlyos sérüléseket szenvedett. E pillanatban még 78 bányász van lent a tárnában. A mentési munkálatok teljes erővel folynak, de ennek dacára attól kell tartani, hogy a bentrekedt bányászok közül csak keveset fognak tudni kimenteni.

Vasárnap éjszaka teljesen felszerelt újabb mentőexpedíció indult be a tárnákba. A mentési munkája rendkívül nehéz, mert a bányát teljesen ellepte a mérges gáz, azonkívül az aknák egyes helyeken egészen beomlottak. Ennek dacára lankadatlan energiával próbálnak előre jutni lépésről-lépésre. A kimerült bányászok helyébe nyomban új jelentkezők akadnak.

Belgrád, április 23. Hivatalosan megállapították, hogy a robbanás pillanatában

137 bányász dolgozott a tárnában. Hétfő délelőttig 90 holttestet hoztak felszínre. A 137 bányász közül csak 7 menekült meg sértetlenül. A holttestek legnagyobb része borzalmasan megcsontított, Mindedzetek egyetlen tömegsírbat temetik el. A gyászszertartást 40 katolikus, pravoszláv és mohamedán lelkész fogja végzni.

Belgrád, április 23. (Avala.) Kakanj bányában betemetett bányászok megmentésére a legnagyobb erővel folytatják a munkát. Azt már megállapították, hogy 137 bányász tartózkodott azon a szinten, ahol a bányalégrobbanás történt. Mindössze 7 bányász tudott innen megmenekülni, a többieknek nem sikerült kijutniok. A legutóbbi hírek szerint 109 bányász holttestét hozták felszínre. Ugyszólván semmi remény nincs arra, hogy még néhány bányászt élve találjanak.

Legvalószínűbb, hogy valamennyien szenné égték. Olyan mértékben roncsolódtak össze a holttestek, hogy személyazonosságukat megállapítani igen nehéz. A hatóságok megengedték a felismerhető bányászhalottak családjinak, hogy eltemethessék hozzátartozóikat.

Teljes a zürzavar Oláhországban

A király már csak a haditengerészetben bízik — Helena félti a trónörököszt a bukaresti udvar erkölcsi fertőjétől

London, április 23. A Sunday Express a következőkről értesült:

A román Vaszgárda figyelmeztette Erzsébet volt görög királynét, Károly király nővérét, hogy ellenségesnek fogja minősíteni, ha továbbra is érintkezik Lupescunéval.

A Vaszgárda vezetői Károly király felesége után „Helena lovagja”-nak nevezik magukat.

A román ortodox egyház vezetői is beleunnak a bukaresti erkölcstelenségekbe.

Helena királyné most azt követeli, hogy fiát angol iskolába adják.

A lap a keleti egyház magasrangú méltóságaitól úgy értesül, hogy

Helena súlyos aggodalmát fejezte ki a román kormányról az erkölcsi fertő miatt, amelyben fiát nevelik és amely súlyos hatással lesz a jövő király életére.

Károly személyesen gyűlöli Angliát. Károly nem hajlandó fiát Angliába küldeni

és inkább kedvesével egy elhagyott szigeten fog lakni.

A tengerészet még a király mellett van és Károly reméli, hogy a vesztély óráiban a hadihajók segítségével még dacolhat alattvalói dühével.

A Vaszgárda magasrangú vezetői kijelentették, hogy megölik Lupescunét, ha a király nem szökik vele.

Ítélet az összeesküvők perében

Bukarest, április 23. Vasárnap reggel a bírósághoz érkezett a bukaresti tisztí összeesküvők bűnügye. A hadbíró Precup alezredes és a hét katonatiszti vádlottat tízévi súlyos börtönre és lefokozásra ítélte. Vétük: államellenes összeesküvés forradalomszerű megnyilvánással, fegyveres merénylet előkészítése, katonai diktatúra kirozsakolásának terve és fegyverrel magatartás a hadseregben. Az öt polgári vádlott tízévi súlyos börtönt

Átköltözésnél

csillárt, rádiót, antennát
legújtanósbabban átszerel.

**Villanszerelések,
BORKA és BIRO**
KOSSUTH UCCA 8. SZAM.

kapott. Azonkívül a vádlottakat 110,000 lei pénzbírsággal is sújtották.

London, április 23. A Daily Herald bécsi levelezője szerint az összeesküvés részleteit sohasem tudják majd tisztázni. A törvényszéken a bírától lefelé mindenki a legnagyobb aggodalommal igyekezett kerülni Lupescu asszony nevét, aki ellen pedig elsősorban irányult az összeesküvés.

A legnagyobb feltűnést az keltette, hogy

az egyik vádlott kijelentette: egyenesen a bukaresti főparancsnok rendelkezésére vett részt az összeesküvésben.

Maniu — írja a levelező —, aki jelenleg kegyvesztett a királynál és csak alkalomra les, hogy felborítsa a monarchikus államformát, a vádlott tisztek javára tanuskodott.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város területén az 1887: XXII. tc.-kel elrendelt védhimlőtöl-tások a folyó évben április hó 29., május 6., 13., 27., június 3. napjain, vasárnaponként fognak megtartani. Az I. oltási körbe tartozók (a belváros, kertsek, telepek) a Kossuth u. 20. sz. épület földszinti helyiségeiben (bejárat az Ujházi ucca első kapuján) oltatnak be a jelzett napokon, a II—XII. oltási körbe tartozók pedig (tanyák, puszták, erdőségek lakói) az illető tanyai iskolákban. Ezek az oltási körök a következők:

IV. kör. Köntösgát, Kis- és Nagymacs: oltás helye és ideje április hó 29-én, vasárnap a köntösgáti iskolában délelőtt 9 órakor, a kismacsi iskolában déli 12 órakor, a nagymacsi iskolában délután 3 órakor.

V. kör. Hegyes, Cuca: oltás helye és ideje április 29-én, vasárnap a cucai iskolában délelőtt 9 órakor, a nagyhegyesi iskolában délelőtt 11 órakor, a régi hegyesi iskolában délután 3 órakor.

VI. kör. Nagycsere: oltás helye és ideje május 6-án, vasárnap a nagycserei régi iskolában délelőtt 9 órakor, a nagyhegyesi iskolában délelőtt 10 órakor, a lukaházi iskolában délután 2 órakor, a Haláp-háromhegyi iskolában délután 4 órakor.

VII. kör. Pac, Hosszúpályi út, Mézeshegy: oltás helye és ideje május 6-án, vasárnap a paci iskolában délelőtt 9 órakor, a Hosszúpályi úti iskolában délelőtt 11 órakor, a mézeshegyi iskolában délután 1 órakor.

VIII. kör. Kösélység, Ellep: oltás helye és ideje május 13-án, vasárnap a kösélységi iskolában délelőtt 10 órakor, az ellepi iskolában délután 1 órakor.

IX. kör. Ondód: oltás helye és ideje május 13-án, vasárnap a Kádár-dülői iskolában délelőtt 10 órakor, a kumpálhalmi iskolában délután 1 órakor, a Vedres-dülő iskolában délután 3 órakor.

A tanyai iskolában ugyanezen időkbén és helyeken történik az újraultásra kötelezettek (8—12 évesek) beoltása is, míg az I-ső körzetbe tartozók az illetékes kerületi tisztí orvos által iskoláikban oltatnak újra.

Dr. Vass Károly
tb. főjegyző.

HAZTÜZNÉZŐBEN

Anyós: Szóval ön, uram, a vöm akar lenni?

A jövendőbeli: Nem egészen, kérem... Én csak feleségül szeretném venni a kedves leányt.

JÉGSZEKRÉNYEKET TÓTH GYULA

vasúzetében
Városháza épület

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap
Szerkesztősége és kiadóhivatala:
Ferenc József út 49. Telefon:
32-12.

Felolvasó szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26,—,
félévre 14,—, negyedévre 7,—,
egy óra 2.40 pengő. Külföldre
ennek a kétszerese. Egyes szám
ára hétköznap 10 fillér, vasár-
nap 20 fillér.

Mindentudó

Ma: 1934 április 24. Kedd. Prot.:
György, róm. kath.: György vt., izr.:
5694 Ijar 9.

A polgármester fogad: Magánügyekben
hétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától
1 óráig, közügyekben kedd és péntek ki-
vételével minden nap délelőtt 11 órától 1
óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

IDŐJÓSLÁS:

Nyugati széllel a meleg csökkenése,
változó felhőzet, helyenként eső vagy
zivatar.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MÜSORA

A műsorban nem szereplő állandó
hétköznapi közvetítések:
9.45: Hírek. — 11.10: Nemzetközi
vívjelző szolgálat magyarul és németül.
— 12.00: Déli harangszó az egye-
temi templomból. — 12.30: Hírek. —
1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hí-
rek, élelmiszerárak, piaci árak, árfo-
lyamok. — 4.45: Időjelzés, időjárás,
vívjelzés, hírek. — 12.00: Himnusz.

KEDD, április 24.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezsek. —
1: 1. A labdarúgás története. 2. Háztar-
tási tanácsok. (Felolvasás.) Közben:
Hanglemezsek. 12.05: Hanglemezsek. 1.30:
Kovács Margit énekel, Serafini György
hegedül zongorakísérettel. 4: Pósa bácsi
gyermekora. Özevgy Pósa Lajosné ifjú-
sági előadása. 5: Nemzeti kincsek a Szé-
chenyi-könyvtárban. Dr. Kemény György
felolvasása. 5.30: Kiss Lajos és cigány-
zenekara. 6.30: 1. Döntő katoná. 2. Há-
rom testvér. Irta Tamási Áron, felolvassa
Beöthy Lidia. 7: Székely Arnold zongo-
rázik. 7.30: A Budapesti Nemzetközi Vá-
sár jelentőségéről dr. Sipócz Jenő Buda-
pest székesfőváros polgármesterének elő-
adása. 7.50: Két francia egyfelvonásos.
Rendező Náday Béla, Utána körülbelül:
9: Hírek. 9.20: Közvetítés a Simplon-
kávéházból. Hetényi-Heidelberg Albert—
Buday Dénes—Sebő Miklós triójának
műsora. Közben körülbelül 10.10: Idő-
járásjelzés. 10.25: Waldbauer—Kerpely
vonósnyegyes. Tagjai: Waldbauer Imre
(I. hegedű), Hannover György (II. hege-
dű), Temesváry János (mélyhegedű),
Kerpely Jenő (gordonka). 11.15: Előadás
német nyelven. 11.30: Közvetítés az Em-
ke-kávéházból. Horváth Rezső és cigány-
zenekara muzsikál.

Remek műsorú humoros film- matinét rendez a Független Ujság előfizetőinek gyermekei számára

Vasárnap délelőtt 11 órára zsúfolá-
sig meg fog telni vidám gyerekseregge
az Uránia mozi, ugyanis a Független
Ujság jelentékeny áldozat árán nagy-
szabású filmmatinét rendez, amelynek
keretében pompásabbnál-pompásabb
mulatságosabbnál-mulatságosabb kis bo-
hózatok és tréfák kerülnek bemutatá-
ra. Ezek a nagyszerű kis gyermekfil-
mek világszerte óriási sikert arattak és
egészen biztos, hogy a debreceni gyer-
mekek számára is feledhetetlen él-

ményt fognak jelenteni. Ezen az elő-
adáson csakis a Független Ujság elő-
fizetői gyermekei jelenhetnek meg. A
jegyek ára egységesen mindössze har-
minc fillér lesz személyenként és a
jegyeket a Független Ujság kiadóhiva-
talában árúsítjuk az előfizetői nyug-
felmutatása ellenében, naponként reg-
gel 8 órától délután 6 óráig. Miután
a jegyek ára egyforma, azok jutnak
a jobb jegyekhez, akik korábban je-
lentkeznek.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1909 ÁPRILIS 24. SZOMBAT. Herczeg
Ferenc „A három testőr” című vig-
játékában két új színész mutatkozott
be: Körmeny Margit és Kardoss
Géza. Kardoss Gézát kellemes szín-
padi megjelenésű, tehetséges és szép
beszédű fiatal színésznek tartja a
Független Ujság kritikusa.

1914 ÁPRILIS 24. PÉNTEK. Szirmayné
Mészáros Jusztin, aki valamikor nagy
szerepet játszott Debrecen társadalmi
életében, elhunyt.

Az Apolló mozi a Rablélek című

filmet pergeti Fedák Sári főszereplé-
sével.

1924 ÁPRILIS 24. CSÜTÖRTÖK. A vá-
ros gazdasági bizottsága elhatározta,
hogy a város a Debreceni Első Ta-
karékkal 75 évre szerződik a vásár-
pénztár felállítására.

Bervanger Irma és dr. Helfersohn
József ügyvéd házasságát kötötték.

Tihanyi József fogorvos leányát,
Gabit eljegyezte Fisch Miklós Kótaj-
ból.

— „A kínaiak közötti misszióról” tart
előadást dr. Dancsházy Sándor lelkész a
KIE-ben április 25-én, szerdán este 8
órákor. Belépődíj nincs.

— Üvegezet, ablakok gittelését
felelősséggel heti 1 P részlelőfizetésre
Tóth Gyula üvegező vállalat, Bocskay-
tér 2. (DMKE mellett). Tele-
fon: 32-87.

— A kőművesiparosok szakosztá-
lya a hó 24-én, kedden este 6 órákor
az ipartestület tanácstermében rend-
kívül fontos ügyekben ülést tart.

— A MANSZ „Anyák Iskolája” mai
előadásai. Lapunk vasárnapi számában
jelentettük, hogy a MANSZ „Anyák Is-
kolája” rövidesen megkezdí előadássoro-
zatát. Az első előadás ma, kedden délután
pontosan fél 6 órai kezdettel lesz meg-
tartva a régi Dóczy (Kossuth u. 33.) I.
emeleti nagytermében. A mai előadók
lesznek: Pass László evangélikus lelkész,
ki „A gyermek és édesatyja” címen, to-
vábbá dr. Szondy György Dóczy leány-
gimnáziumi tanár, ki „A gyermek és a
könyv” címen tart előadást. A két elő-
adás előtt megnyitó beszédet tart dr.
Fráter Pálné, a MANSZ alelnöke. Be-
lépődíj semmi címen nincsen, érdeklődő-
ket, férfiakat is, szívesen látnak.

— Kocsik, újak, javítottak minden
alakban Riesz kocsigyár, Debrecen,
Hatvan u. 58.

— Frontharcosok figyelmébe! A
kerékpárral rendelkező frontharcosok,
akik a frontharcos kerékpáros
sporttalakulatba belépni óhajtának, je-
lentkezzenek a frontharcos fősport
irodájában, Piac ucca 36. sz. Régi
poszépület. Sportbizottság.

Fiatalit és szépít az elegánsan berendezett

MAGDA KOZMETIKA

Piac 44. az udvarban
Arcápolás, speciális
estélyi kikészítések
nagyon olcsó áron.
Ingyen tanácsadás!

Sodronyágybetétet

legjobb minőséget készít
NEUMANN, PÉTERFIA UCCA 19. sz.

Gyászrovat

Értesítés.

Tegnap, hétfőn délelőtt 9 órákor
exhumáltuk a Kossuth uccai te-
metőben eltemetett családtagjaink te-
meteit a Közemetőbe. Az egyházi
szolgálatot: nagytiszteletű Siposs Im-
re központi lelkész úr végezte, kinek
meleg köszönetet mondunk búcsúzá-
tójáért, melyben meghatóan áldotta
meg a drága hamvakat új pihenő-
helyükön. Az átszállítást a Fehértői
vállalat végezte nagy körültekinté-
ssel, igen szolid áron a legnagyobb
megelégedésünkre.

Özv. báró Györffy Miklósné
és családja.

Nagy László 5 éves korában el-
hunyt, temetése kedden délután lesz
Budapesten. Szállítását Dankó te-
metkezési vállalat végzi, Kossuth u. 3.

Kiss Katalin temetése kedden dé-
lután négy órákor lesz Köztemetőben
Dankó temetkezési vállalat rendezé-
sében.

Izso Lajos háárör temetése ked-
den délután három órákor lesz Köz-
temetőben Dankó temetkezési vállá-
lat rendezésében.

Gyászesetben FEHÉRTŐI temet-
kezési vállalatánál vásároljon. Degen-
feld-tér 4. Kérjen árajánlatot!

Szenzációs nemzetközi politikai botrányt leplez le egy francia lap

Páris, április 23. Az egyik francia
lap nagy szenzációt tálat fel, amely-
nek tendenciája kézzel foghatóan a
németek ellen irányul. Horris ezredes,
a berlini szövetségesek ellenőrző-
bizottság elnöke, mintegy 60 millió
frankot juttatott el Göbbels német
propagandaügyi miniszterhez a francia-
országi német propaganda céljaira. A
Liberté szerint olyan óriási méretű
botrány kitörése áll küszöbön, amely
vetélkedik a Kreuger-botrányval és
súlyos nemzetközi botrányokat vonhat
maga után.

Amerikai csendélet

London, április 23. John Dillingert,
Amerika legrettegebb rablóvezérét me-
a Viskonsin államban levő egy sörö-
zőben megtalálták. 27 fegyverzet-
titkos rendőr, valamennyi híres mester-
lövő behatolt a sörözőbe. Gyanus cso-
portot látott, amely azonnal gyilkos
golyózáport zúdított a rendőrökre, 3
rendőr holtan rogyott össze, 3 pedig
súlyosan megsebesült. A rablók szaka-
datlanul tüzelve a kijáratához futottak
s az uccán várakozó két autón elvág-
tattak. Később a rendőrség kengáz-
bombákkal rohamot intézett a söröző
ellen, ahol 3 nőt elfogtak, az elfogott
nők nem hajlandók személyazonosságuk-
at elárulni. Dillingert és társait nem
tudták elfogni.

— „Szomorú nóta ez — Sanyi az oka”
— írja az öngyilkos cselédeleány. Hege-
dus Juliánna 22 éves debreceni cselé-
deleány vasárnap a Rákóczi ucca 62. szám
alatti alkalmazási helyén felakasztotta
magát és meghalt. A cselédeleány szerel-
mi okból határozta el magát az öngyil-
kosságra. Búcsúlevelében bocsánatot kér
szüleitől s kéri, hogy testvére mellé te-
messék. „Szomorú nóta ez — írja az
érelgős búcsúlevelében —, de Sanyi az
oka”. Ezután egy nótaszöveg követke-
zik, hogy „Barna legény kereste a szá-
momra a temetőt...” A kérdéses barna,
Sanyi nevű legény egyelőre ismeretlen.

— Szakosztályi ülések. A borbély-férfi-fodrász szakosztály e hó 25-én, szerdán este fél 8 órakor ülést, a sütő szakosztály e hó 26-án, csütörtökön délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében évi közgyűlést tart.

— Halálragázolta a saját szekere. Farkas Károly 57 éves kismarjai földműves ezélett néhány héttel olyan szerencsétlenül zuhant le szekereiről, hogy a jármű és a lovak alá került. Több bordatörést és agyrázkódást szenvedett s egyik bokája is eltört. A szerencsétlen ember erősen ittas állapotban volt. Valószínűleg ezért esett a súlyos balesetnek áldozatul. Mivel a szekér egyik kereke a mellkasán ment keresztül, Farkas április 22-én a felkötő erős belső vérzések következtében meghalt. A temetési engedélyt megadták.

— Működnek a besurranó tolvajok. Grünblatt Ignác Széchenyi ucca 26. szám alatt levő lakásáról egy szürke tavaszi kabátot és több ruhaneműt loptak. — Ugyancsak behatoltak Asztalos Endre fakereskedő Boldogfalva ucca 3. alatt levő irodájába, ahonnan kétszáz pengő készpénzt vittek magukkal. A rendőrség mindkét ügyben nyomozást indított.

— Örízbevevették a zálogcédu-lasáló kőművest. Megirtuk, hogy egy Piroksa Sándor nevű kőműves ellen zálogcédu-lasálás címen eljárás indított a rendőrség. A nyomozás során olyan adatok jutottak a rendőrség birtokába, amelyek alapján Piroksa Sándort hétfőn örízbevevették.

— Az eugenikáról (fajjavítás) tar előadást a MIEFHÖE medikus szakosztálya f. hó 29-én az izr. hitközség dísztermében. Az előadás tárgyának társadalom-, népességgpolitikai és fajhigiénéi jelentősége valószínűleg nagy közönséget fog az előadó erembe vonzani. Az eugenikai kérdés tárgyalásának a hazai és külföldi fajjavítási törekvések, mozgalmak előrehaladottsága ad aktualitást. Az előadás változatosabbá, a felkért hozzászólók biztosítják, akik orvosi, jogi és vallás-morális szempontból világítják meg a kérdést.

— Két öngyilkosság. Sörös Mária 18 éves hajdúböszörményi lakos április 21-én felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt. — Rácz Lajosné 39 éves nyirmártonfalvai lakos tegnapelőtt felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka ismeretlen. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Pályázat. A HONSz debreceni csoportja titkári állásra pályázatot hirdet. Hadirokkantak erre vonatkozó felszerelési kérvényei a csoport elnökségéhez címezve április hó 29-ig adandók be a HONSz irodában (Doboz-átjáró). Részletes felvilágosítás a csoport irodában nyerhető. Csoportelnökség.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FUGGETLEN UJSAG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI BE SZÜKSÉGLETEIT.

A debreceni iparosság szeretetéről és támogatásáról biztosította dr. Vásáry polgármestert

45.000 pengő az ipartestület tagdíjhátraléka

Vasárnap délelőtt tartotta a debreceni ipartestület harminctödik évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen, amelyen a debreceni iparos társadalom nagyszámú résztvevővel, megjelentek a kereskedelmi és iparkamara részéről a kamarai alelnök és dr. Olasz Vilmos titkár, az iparhatóságot dr. Koller Ferenc képviselte. — Baukovácz Alfréd, Csomor Gyula és az előjáróság, valamint a különböző szakosztályok vezetői is teljes számmal jelentek meg. Ott volt dr. Csáthy Dezső testületi ügyész is.

Az Iparos Dalegylet Nemzeti Híszkegye után V á g i István ipartestületi elnök számolt be az elmúlt esztendőről, rámutatva, hogy a jelentkező nehézségek ellenére

eredményesen dolgozott az elnökség, amikor minden vonalon az iparosság érdekeinek megvédésére törekedett.

A gazdasági helyzet enyhítésére törekedett az elnökség és a súlyos adóterhek alatt nyögő iparos társadalom számára ki tudta vinni a hatvanhavi részletfizetési kedvezményt és az elnökség agilitásának tudható be az is, hogy ma már a debreceni iparosok panaszai mindenütt meghallgatásra találnak.

A debreceni iparosság szeretetéről és lelkes támogatásáról biztosította dr. Vásáry István polgármestert, aki az iparosok kívánságainak érdekében mindig készséggel áll rendelkezésére.

V a n g o r Antal ipartestületi alelnök terjesztett elő V á g i István lelkes tappsal fogadott beszéde után indítványt, amely

javasolja, hogy

a közgyűlés jegyzőkönyvi közönetet szavazzon dr. Vásáry István polgármesternek az iparosság érdekében kifejtett munkálkodásáért.

Percekig tartott éjjezzel fogadták el a javaslatot.

G h i c z e y András a kontárkérdésben sürgetett ezután érélyes akciót.

S z e n d r e y Sándor tiltakozott az ellen, hogy a közmunkákért járó vállalati összegeket közterhekre terítsék.

H o r o v i t z Vilmos, a cipészszakosztály elnöke, az adópanaszokat tette szóvá, N a g y József szücsmester szintén.

V á g i István biztosította a közgyűlést, hogy a panaszok ügyében az elnökség lankadatlanul folytatja tovább a harcot.

J á n d y Ferenc irodatiszt a zárószámadást terjesztette elő.

B a u k o v á c z Alfréd a számvizsgálóbizottság elnöke jelentette, hogy

a zárszámadásban negyvenötezer pengő tagdíjhátralék szerepel.

A zárszámadás és a költségvetés elfogadása után az előjáróságot egészítette ki a közgyűlés, megválasztva a következőket: Fazekas István, Kovács János, Nagy Gábor, Sándor Armin, özv. Komáromi Józsefné rendes és Szatmáry Ferenc, Perczel Béla, Tóth András, Szlezky János, Neuhauser Károly, Moldován Béla és Kondor István pótagoknak. Megválasztották a számvizsgálóbizottság tagjait, elnök lett Baukovácz Alfréd, tagok Bihary Gábor és Frisch Adolf.

A közgyűlés a Himnusszal ért véget.

— Vasadi asztalos, Széchenyi ucca 8., műhelyét május 1-től az udvarba helyezte át.

— Május hó 2-án lesz az Izraelita Nőegylet szezonzáró teaestje. A debreceni Izraelita Nőegylet a téli szezonban rendezett és rendkívül látogatott tea-délutánjait május hó 2-án egy teaestéllyel fejezi be. Ezek a táncal egybekötött összejövetelnek ugyanis oly közkedveltségnek örvendnek, hogy a nőegylet elnöksége általános óhajnak tescleget, midőn a szezon egy teaestéllyel zárja le. A teaestély május hó 2-án este 9 órai kezdettel lesz megtartva az Arany Bika szálló üvegtermében é arra a nőegylet már most felhívja kedves tagjainak és jóismerőseinek figyelmét.

57/1934. vght. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Duna Általános Biztosító Intézet végrehajtató javára képv. dr. Grósz Isván ügyvéd 187 P 28 f. követelés és jár. erejéig Nádudvaron Bojár Hollósi gazdaságban 1934 április hó 25. napján d. e. egynegyed 10 órakor a püspökladányi kir. járásbíróóság 1933. évi 2222. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 2000 P-re becsült: birkák, sertések, borjúk és egyéb ingóságok bíróilag elárvereztetnek.

Püspökladány, 1934 április 5.

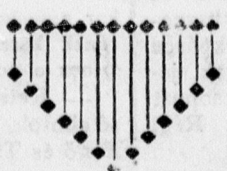
Csanak, kir. bír. végrehajtó.

NE FELEDKEZZEN EL

Mindenféle nyomtatványt

u. m. hirdlapokat, heti és havi folyóiratokat, műveket, árjegyzéket.

nyomtatványszükséglete beszerzésénél céglünkét ajánlattételre felszólítani!

Falragaszokat és röpcédulákat, körleveleket, számlát, levélpapírt, meghívókat, eljegyzési és esküvői értesítéseket

céglükét, levelezőlapot, stb., stb.

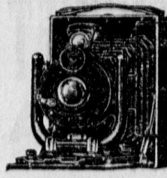
szépen, izléselesen, méltányos áron készítünk.

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda • könyvkötészet • vonalozó intézet, üzleti könyvgyár • klisé műintézet

Debrecen, Ferenc József ut 49. sz.

Telefonszám: 20-18.

FOTOCIKKEK nagy választékban, amatőr munkák kidolgozása

Ungár József

Létszerész és fotoszaküzlet Széchenyi u. 1.

MEGHÍVÓ.

„BOCSKAY” vasöntőde motor és gépgyár részvénytársaság kilencedik évi rendes közgyűlését 1934. május 5-ikén, szombaton délután tartja meg. A közgyűlés helye a gyártelep irodája Debrecen Szoboszlói ut 4. Melyre a részvénytársaság részvényesei meghívotnak azon figyelemztetéssel, hogy az alapszabályok 15. § értelmében részvényeiket le nem járt részvényeikkel együtt a gyártelep pénztáránál 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg letétbe helyezni tartoznak.

Tárgysorozat: 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1933. évi üzletéről, valamint az 1933. évi mérleg megállapítása. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése feletti határozat megállapítása és a lelépő igazgatóság és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása. 3. Az alapszabályszerűleg megfelelően a lelépő igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok helyett új igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása 3-3 évre való megbízatással. 4. Esetleges indítványok.

Kelt Debrecen, 1934. április hó 22.

Bocsokay vasöntőde, motor és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

KÖZGAZDASÁG

CSEKÉLY VALTOZASOK A TERMÉNYTÖZSDÉN.

Határidőüzlet:

Búza: május 9.57, 60, 62, 65, 68, 61, 63, zárlat 9.63-65, június 9.38, 40, 44, 48, 41, 40, zárlat 9.40-42.

Rozs: május 4.98, 5.00, 03, 01, 03, 05, 01, zárlat 5.01-03, június 5.25, 28, 30, 28, 27, zárlat 5.25-27.

Tengeri: május 9.46, 45, 40, 38, 32, 30, zárlat 9.30-32, július 9.87, 86, 83, 80, zárlat 9.80-81.

Készárúüzlet:

Búza: tisztai 77 kg. 9.80-10.05, 78 kg. 9.90-10.15, 79 kg. 10.00-10.25, 80 kg. 10.10-10.35, ftisztai 77 kg. 9.70-9.85, 78 kg. 9.80-9.95, 79 kg. 9.90-10.05, 80 kg. 10.00-10.20.

Rozs: 4.80-4.95, sörárpa 9.50-12.50 tak. árpa 8.50-9.10, zab 9.55-9.80, új-tengeri 9.00-9.10, ótengeri 9.50-9.60 korpa 8.20-8.30.

A készárúvásáron búza 10-15 fillérral drágább, rozs nem változott, zab 10 fillérral drágább, új-tengeri nem változott, ótengeri 10-15 fillérral olcsóbb, tak. árpa 10 fillérral drágább, korpa 5 fillérral olcsóbb.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 17.55-17.95, 100 cseh korona 14.05-14.20, 100 dínár 7.80-8.30, 100 dollár 338.90-342.90, 100 lei 3.42-3.46, 100 leva 4.00-4.26, 100 líra 29.90-30.20, 100 német márka 135.70-136.60, 100 osztrák schilling 78.70-80.70.

A színarany kilója 5410-5430 pengő.

BUDAPESTI ALLATVÁSÁROK.

Budapest, április 24. A mai ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 5714 darab sertést. Árak élő súlyban kilogrammonként: elsőrendű 83-84, közepes 80-84, silány 70-74 fillér. Az irányzat lanyha volt.

A mai vágómarhavasárra felhajtottak hat darab marhát. Árak nem alakultak ki.

Vásároljon hirdetőkinknél.

